

- חדשות המחלקה המנהלית -

חובת העירייה לפעול במטרה שבתי העסק יהיו סגורים ביום המנוחה, אינה נובע מהשקפה "דתית" או "חילונית", אלא מההשקפה כי את החוק, לרבות חוק העזר, יש לקיים

עע"מ 2469/12 מוריס ברמר נ' עיריית תל אביב-יפו

9 ביולי, 2013

בית המשפט העליון הפך את החלטתו של בית המשפט המחוזי בתל-אביב, ופסק כי יש פסול באופן בו אוכפת עיריית תל אביב את חוק העזר העירוני, האוסר על פתיחת חנויות ביום המנוחה, בדרך של הטלת קנסות בלבד. נקבע כי הטלת קנסות לבדה אינה משיגה את תכלית החוק, תוך שבית המשפט הורה להחזיר את העניין לעירייה על מנת שתפעיל שיקול דעתה ותקבל החלטה בדבר אופן הפעלת הסמכויות המוקנות לה בחוק.

המערערים, בעלי חנויות מכולת הפועלות בתל אביב פנו לעירייה בבקשה שתפעיל את סמכותה על מנת לסגור את המרכולים של המשיבות הפועלים בשבת בטענה כי הן מפרות את חוק העזר העירוני האוסר על פתיחת חנויות ביום המנוחה. העירייה השיבה כי מדי שבת ניתנים לעסקים אלה קנסות על ידי אגף הפיקוח.

המערערים עתרו לבית המשפט המחוזי בבקשה להורות לעירייה לפעול על מנת להביא לכך שהמרכולים בתל אביב יהיו סגורים בשבת, כפי שמורה חוק העזר העירוני. נטען, כי המשיבות משיגות מהפרתן את החוק יתרון תחרותי, שכן הן מושכות אליהן צרכנים המעדיפים לערוך את הקניות שלהם ביום שבת ואלמלא ההפרה, צרכנים אלה היו עורכים את קניותיהם במהלך השבוע בין היתר גם בבתי העסק של המערערים.

בבית המשפט המחוזי, העתירה נדחתה, תוך שנקבע כי בית המשפט יתערב ברמת האכיפה של חוק זה או אחר, רק במקום בו הרשויות המוסמכות יתנערו לחלוטין מחובתן לאכוף את החוק. על החלטה זו הגישו המערערים ערעור לבית המשפט העליון.

בית המשפט העליון קיבל את הערעור מהטעמים הבאים:

למידע נוסף ניתן לפנות
 לעו"ד גילי שפר
gili@bf-law.co.il

טלפון: 04-8371505
 פקס: 04-8370231
 שד' מוריה 50 חיפה
 מיקוד 34572
www.bf-law.co.il

מזכר זה כולל מידע כללי בלבד ואינו מהווה יעוץ משפטי או תחליף ליעוץ משפטי. מזכר זה מוגש כשירות ללקוחותינו. יש לשקול את נסיבותיו הפרטניות והקונקרטיות של כל מקרה לגופו ולשם כך יש להיוועץ עמנו.

- חדשות המחלקה המנהלית -**חובת העירייה לפעול במטרה שבתי העסק יהיו סגורים ביום המנוחה, אינה נובע מהשקפה "דתית" או "חילונית", אלא מההשקפה כי את החוק, לרבות חוק העזר, יש לקיים**

עע"מ 2469/12 מוריס ברמר נ' עיריית תל אביב-יפו

על העירייה חלה חובה לאכוף את החוק ולמנוע הפרתו. ככל שאמצעי האכיפה שהעירייה עושה בו שימוש – הטלת קנסות – אינו יעיל, היא אינה יכולה להסתפק בו.

בעניין זה, חוסר היעילות מתבטא בכך שנכח החוסן הכלכלי שלהם ורווחיהם היומיים מדי שבת, משתלם לבתי העסק של המשיבות לפתוח באופן קבוע את דלתותיהם ביום המנוחה חרף הקנס שעליהם לשלם בגין כך.

אמנם, קיימים מקרים בהם הרשות אינה מחוייבת לאכוף את הדין, כגון מקרים בהם הדין הוא אנכרוניסטי ואינו תואם את העמדות החברתיות הקיימות (לדוגמה ניתן להזכיר את הנחיית היועץ המשפטי לממשלה שלא לאכוף את האיסור (טרם ביטולו) על משכב זכר בין בגירים מסכימים וכן האיסורים על הפלות מלאכותיות ועל ניסיון התאבדות). אולם, חריג מסוג זה לא מתקיים במקרה שלפנינו. העירייה אינה טוענת כי אין מקום לאכוף את חוק העזר בשל אופייה של העיר תל אביב-יפו. לטענתה היא עושה כן ומטילה קנסות על מי שפותח עסקים בניגוד לחוק העזר.

ככל שעמדתה של העירייה הינה שיש לאכוף את חוק העזר, היא אינה יכולה להסתפק באמצעי אכיפה אשר ברור כי אינו יעיל.

בכך שהעירייה מפעילה אכיפה בדרך של הטלת קנסות בלבד, היא מאפשרת בפועל את הפרתו המתמשכת של חוק העזר, או לכל הפחות מעלימה מכך עין. מצב הדברים הנובע מפעילות אכיפה זו הוא כי המשיבות מרוויחות רווחים מיום עסקים נוסף בסוף השבוע, קופת העירייה נהנית מסכומים נכבדים עקב הקנסות שהיא מטילה על המשיבות מדי שבוע, אך שלטון החוק – המחייב ציות להוראות החוק – נפגע.

עניין זה אינו נובע מהשקפה "דתית" או "חילונית". הוא נובע מההשקפה כי את החוק, לרבות חוק העזר, יש לקיים.



- חדשות המחלקה המנהלית -

חובת העירייה לפעול במטרה שבת העסק יהיו סגורים ביום המנוחה, אינה נובע מהשקפה "דתית" או "חילונית", אלא מההשקפה כי את החוק, לרבות חוק העזר, יש לקיים

ע"מ 2469/12 מוריס ברמר נ' עיריית תל אביב-יפו

גם אם אופייה של העיר מחייב, לדעת פרנסיה, המייצגים את האוכלוסייה, שלא לסגור עסקים כמו של המשיבות בשבת, ניתן לשנות את חוק העזר בדרך הקבועה לכך בד"ר. אולם, כל עוד לא שונה חוק העזר, והעירייה בחרה שלא לכלול בתי עסק דוגמת אלו של המשיבות כחריגים לאיסור, נקודת המוצא היא שיש לקיימו.

בכבוד רב,
גילי שפר, עו"ד